

ПОГОДЖЕНО:
Державна служба морського і
внутрішнього водного транспорту
та судноплавства України

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ТОВ «Мортелеком»

В.Я. Михолап
2024 р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

повного курсу підготовки за напрямом

«Підготовка осіб командного та рядового складу, які відповідають за вантажні операції на судах, що перевозять небезпечні речовини навалом та в упаковці» (Training of Officers and Rating Responsible for Cargo Handling on Ships Carrying Dangerous and Hazardous Substances in Solid Form in Bulk and in Packaged Form) відповідно до вимог розділів B-V/b та B-V/c Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 1.10 «Небезпечні, шкідливі та потенційно небезпечні вантажі», з рекомендаціями (Dangerous, Hazardous and Harmful Cargoes plus Compendium), Міжнародного кодексу з перевезення небезпечних вантажів морем, видання 2012 року (International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code), Міжнародного кодексу по перевезенню твердих навалювальних вантажів, видання 2011 року (Maritime Solid Bulk Cargoes Code (IMSBC)), Міжнародного кодексу по конструкції та обладнанню для суден, що перевозять небезпечні хімічні вантажі навалом (International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code), Керівництва ІМО з надання першої медичної допомоги на судах під час нещасних випадків, пов'язаних з небезпечними вантажами, з поправками (Medical First aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods (MFAG), as amended)

Обсяг навчального часу (годин) повного курсу підготовки			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
18,0	12,5	2,5	33,0

Навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками
2. Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками.
3. Модельного курсу ІМО 1.10 «Небезпечні, шкідливі та потенційно небезпечні вантажі», з рекомендаціями (Dangerous, Hazardous and Harmful Cargoes plus Compendium), Міжнародного кодексу з перевезення небезпечних вантажів морем, (International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code).
4. Закону України про перевезення небезпечних вантажів, ВВР, 2000, №28, ст.222 з доповненнями та змінами.
5. Міжнародного кодексу з перевезення небезпечних вантажів «IMDG Code, 2002, as amended».
6. Міжнародної конвенції з безпеки життя на морі SOLAS 1974 року, з доповненнями.
7. Міжнародної конвенції з запобігання забрудненню з суден MARPOL 73/78, з доповненням.
8. Міжнародного кодексу по перевезенню твердих навалювальних вантажів, видання 2011 року (Maritime Solid Bulk Cargoes Code (IMSBC)).
9. Міжнародного кодексу по конструкції та обладнанню для суден, що перевозять небезпечні хімічні вантажі навалом (International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code)).
10. Керівництва ІМО з надання першої медичної допомоги на суднах під час нещасних випадків, пов'язаних з небезпечними вантажами, з поправками (Medical First aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods (MFAG), as amended).
11. Резолюції ІМО А.851(20) від 27 листопада 1997 року «Загальні принципи систем судових сповіщень та вимог до передачі сповіщень, включаючи керівництво з передачі сповіщень про інциденти, пов'язані зі скиданням небезпечних вантажів, шкідливих вантажів та забруднювачів моря» (General principles for ship reporting systems and ship reporting requirements, including guidelines for reporting incidents involving dangerous goods, harmful substances and/or marine pollutants).
12. Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та судової команди», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10. 2014 за № 1325/26102;
13. Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1499.

1. ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Організація та проведення конвенційних видів спеціальної та спеціалізованої підготовки плавскладу морських суден України та інших держав, робота яких пов'язана із забезпеченням безпеки судноплавства та запобіганням забрудненню морського середовища у відповідності до вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (далі – Конвенція ПДНВ), Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками (далі – Кодекс ПДНВ).

Досягнення моряками кваліфікації, необхідної для забезпечення :

- безпечної обробки вантажів на судах, що перевозять небезпечні речовини навалом або в упаковці;
- збереження людського життя,
- збереження судна;
- збереження оточуючого середовища.

2. МЕТА КУРСУ ПІДГОТОВКИ

2.1. Мета курсу та організаційно-методичні вказівки

Повний курс навчання розраховано на 33 години.

Мета курсу – підготовка осіб командного і рядового складу, які відповідають за обробку вантажу на судах, що перевозять небезпечні речовини навалом і на судах, що перевозять небезпечні речовини в упаковці відповідно до вимог розділів B-V/b та B-V/c згідно з таблицями A-II/1, A-II/2, A-II/3, A-II/5 Кодексу ПДНВ та відповідних національних вимог.

Зміст програми базується на керівництвах B-V/b і B-V/c Кодексу ПДНВ, а порядок її вивчення включає дві частини: загальну частину – вивчення відповідних принципів і основ, що визначають характеристики та властивості небезпечних речовин і небезпек для здоров'я, та другу частину – застосування вивчених принципів і основ до експлуатації судна.

Група слухачів не повинна перевищує 25 осіб, кожен слухач забезпечений робочим місцем, що дозволяє працювати з документами та здійснювати конспектування.

Форма теоретичної підготовки – лекція, практичної – практичне заняття, форма контролю – іспит.

Після закінчення навчання інформація вноситься до Державного реєстру документів моряків і слухач отримує свідоцтво фахівця «Підготовка осіб командного та рядового складу, які відповідають за вантажні операції на судах, що перевозять небезпечні речовини навалом та в упаковці».

2.2. Задачі курсу:

навчання застосуванню правил безпечного пакування, обробки, зберігання та розділення небезпечних і шкідливих вантажів;

навчання необхідним заходам безпеки під час вантажних операцій з небезпечними вантажами;

навчання застосуванню вимог Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками, щодо суден, призначених для перевезення небезпечних вантажів;

навчання застосуванню керівництв ІМО щодо упаковки вантажних транспортних одиниць;

навчання застосуванню рекомендації ІМО відносно безпечного перевезення небезпечних вантажів і відповідної діяльності у портових районах;

навчання застосуванню правил здійснення на суднах операцій з небезпечними вантажами в упаковці під час перевезення;

навчання застосуванню Міжнародного кодексу з перевезення небезпечних вантажів морем;

навчання застосуванню Міжнародного кодексу по перевезенню твердих навалювальних вантажів;

навчання застосуванню Міжнародного кодексу конструкцій і обладнання для суден, що перевозять небезпечні хімічні вантажі навалом;

навчання застосуванню правил надання першої медичної допомоги на суднах під час нещасних випадків, пов'язаних з небезпечними вантажами;

перевірка рівня знань і вмінь слухачів з перевезення небезпечних вантажів після проведення теоретичної та практичної підготовки в НТЗ.

Слухачі, які успішно закінчили цей курс, зможуть забезпечувати підготовку і безпечне перевезення морем небезпечних вантажів та морських забруднювачів, зрозуміти законодавче значення і правильно застосовувати:

.1 детальні інструкції, включаючи безпечне упакування, обробку, зберігання та розділення небезпечних і шкідливих вантажів, і забезпечувати необхідні остороги у відношенні інших вантажів, які визначені у Міжнародному кодексі з перевезення небезпечних вантажів (IMDG Code) і його додатках (ОЛ13, ОЛ14, ОЛ16, ОЛ26, ОЛ27)*;

.2 порадики ІМО/ІЛО/UN ECE відносно упаковки вантажних транспортних одиниць (ДЛ3);

.3 рекомендації відносно безпечного перевезення небезпечних вантажів і відповідної діяльності у портових районах, а через те що вони впливають на перевезення небезпечних вантажів застосовувати:

.4 Кодекс безпечної практики зберігання та захисту вантажу;

.5 рекомендації відносно безпечного використання пестицидів на суднах (ДЛ4); та

.6 Міжнародну конвенцію для безпечних контейнерів, 1972 (CSC) (ОЛ8).

Крім того, слухачі отримають навички практичного використання:

.7 частини А VII Міжнародної конвенції з безпеки життя на морі (SOLAS) 1974 року, з поправками (ОЛ7);

.8 правила II-2/54 SOLAS 1974 року, з поправками у відношенні суден, призначених для перевезення небезпечних вантажів (ОЛ7);

.9 додатку III Міжнародної конвенції із відвернення забруднення 1973 року, як визначено протоколом 1978 року, прийнятим із цією метою (MARPOL-73/78) з поправками (ОЛ8); та

.10 протоколу I до MARPOL-73/78 з поправками та відповідних процедур із повідомлення, викладених у резолюції А.168 (16), основних принципів із судових систем повідомлення та вимог із судового повідомлення, включаючи поради щодо повідомлень про інциденти, пов'язані з небезпечними вантажами, шкідливими речовинами та/або морськими забруднювачами, прийняті Асамблеєю ІМО 27 жовтня 1989 року (ОЛ8).

2.3. Слухачі повинні уміти:

визначати характеристики та властивості вантажу; класифікувати небезпечні речовини і матеріали, що мають хімічну небезпеку; визначати небезпеки для здоров'я; працювати з конвенцією, правилами та її рекомендаціями; використовувати Міжнародний кодекс морського перевезення небезпечних вантажів.

2.4. Слухачі повинні знати:

характеристики та властивості вантажу; класифікацію небезпечних речовин і матеріалів, що мають хімічну небезпеку; небезпеки для здоров'я; положення, правила та рекомендації чинних нормативних документів і Міжнародний кодекс морського перевезення небезпечних вантажів (МКМПНВ).

3. ВСТУПНІ ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ

3.1. Кожен кандидат на отримання свідоцтва фахівця про проходження курсу «Підготовки для осіб командного та рядового складу, які відповідають за вантажні операції на суднах, що перевозять небезпечні речовини навалом та в упаковці» повинен:

- бути не молодше 18 років;
- відповідати вимогам до стану здоров'я;
- мати морську освіту або бути студентом вищого морського навчального закладу.

Для отримання свідоцтва фахівця про успішне опанування курсу «Підготовка осіб командного та рядового складу, які відповідають за вантажні операції на суднах, що перевозять небезпечні речовини навалом та в упаковці», слухачі повинні продемонструвати оволодіння мінімальним стандартом компетентності в області міжнародних вимог до методів перевезення небезпечних вантажів.

Таблиця «Специфікація мінімального стандарту компетентності в області міжнародних вимог до методів перевезення небезпечних вантажів»

Сфера компетенції	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
<p>Планування та забезпечення безпечного завантаження, розміщення, кріплення, догляду під час рейсу та розвантаження вантажів</p>	<p>Уміння встановити процедури безпечної обробки вантажів згідно з положеннями відповідних нормативних документів, таких як: Міжнародний кодекс морських перевезень небезпечних вантажів (МКМПНВ); Міжнародний морський кодекс з твердих навалючних вантажів (ММКТНВ);</p> <p>Міжнародна конвенція з запобігання забрудненню з суден 73/78 (МАРПОЛ), додатки III та V, а також іншої відповідної інформації.</p> <p>Уміння пояснити основні принципи встановлення ефективного спілкування та поліпшення взаємовідносин між персоналом судна та терміналу.</p>	<p>Екзамен та оцінка результатів підготовки, отриманої в одній або кількох з таких форм: .1 схвалений стаж роботи; .2 схвалена підготовка на тренажері, коли це можна вжити з використанням інформації щодо остійності, посадки та напруження, діаграм і пристроїв для розрахунку напруження в корпусі.</p>	<p>Частота і повнота нагляду за станом вантажу відповідають його характеру і переважаючим умовам. Неприйнятні або непередбачувані зміни у стані чи специфікації вантажу швидко визначаються, та негайно вживаються заходи стосовно виправлення ситуації, спрямовані на забезпечення безпеки судна та людей на борту.</p> <p>Вантажні операції плануються та виконуються відповідно до встановлених процедур та законодавчих вимог.</p>
<p>Перевезення небезпечних вантажів</p>	<p>Міжнародні правила, стандарти, кодекси та рекомендації стосовно перевезення небезпечних вантажів, зокрема Міжнародний кодекс морських перевезень небезпечних вантажів (МКМПНВ) та</p>	<p>Екзамен та оцінка результатів підготовки, отриманої в одній або кількох з таких форм:</p>	<p>План розподілу вантажу ґрунтується на надійній інформації та відповідає встановленим керівництвом та вимогам</p>

	<p>Міжнародний кодекс з морського перевезення навалочних вантажів (МКМПТВ).</p> <p>Перевезення небезпечних та шкідливих вантажів; заходи застереження під час завантаження і розвантаження та догляд за вантажем під час рейсу.</p>	<p>.1 схвалений стаж роботи; .2 схвалена підготовка на тренажері, коли це можна вжити; .3 схвалена спеціальна підготовка.</p>	<p>законодавства.</p> <p>Інформація стосовно небезпеки-та спеціальних вимог записується за формою, у якій такі записи можна легко знайти у випадку інциденту.</p>
--	---	---	---

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА СТРУКТУРА ПОВНОГО КУРСУ ПІДГОТОВКИ

Назви тем відповідно до Модельного курсу IMO 1.10	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
<p>Вступна частина</p> <p>Вступ до Міжнародної Морської Організації (IMO) та Міжнародного Кодексу Морського Перевезення Небезпечних Вантажів (IMDG)</p> <p>1.a Мета курсу</p> <p>1.b IMO</p> <p>1.c IMDG</p>			
<p>Усього за темою</p>	1,5	-	1,5
<p>1. Загальні положення, визначення та навчання (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 1)</p> <p>1.d Загальні положення та визначення</p> <p>1.e Вимоги до навчання</p> <p>1.f Положення про безпеку</p>			
<p>Усього за темою</p>	1,0	0,5	1,5
<p>2. Класифікація (Міжнародний Кодекс МПНВ Глава 2.0-2.10)</p> <p>2.a Введення до класифікації</p> <p>2.b Відповідальний за класифікацію</p> <p>2.c Класифікація та ідентифікація</p> <p>2.d Класифікація класу 1-9 та морський забруднювач</p>			

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.10	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
Усього за темою	2,0	1,0	3,0
3. Список небезпечних вантажів (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 3) 3.a Список небезпечних вантажів – загальні відомості 3.b Список небезпечних вантажів – DGL(Dangerous Goods List) 3.c Особливі положення 3.d Обмежена кількість 3.e Допустима кількість			
Усього за темою	1,5	1,5	3,0
4. Пакування та оснащення танків (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 4) 4.a Пакування та забезпечення танків - загальні відомості 4.b Забезпечення пакування 4.c Забезпечення танків 4.d Контейнери для навалочних вантажів			
Усього за темою	1,0	1,0	2,0
5. Процедури відправлення (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 5) 5.a Загальне забезпечення 5.b Маркування та наклейка ярликів упаковок вантажів 5.c Плакати та маркування транспортної одиниці 5.d Документація 5.e Спеціальне забезпечення			
Усього за темою	3,0	3,0	6,0
6. Конструкція та тестування упаковки (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 6) 6.a Конструкція та забезпечення для тестування 6.b Забезпечення для упаковок 6.c Забезпечення для контейнерів середньої вантажопідйомності 6.d Забезпечення для великих упаковок 6.e Забезпечення для пересувних танків та багатоцільових газових контейнерів 6.f Забезпечення для контейнерів для навалочних вантажів			
Усього за темою	1,0		1,0

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.10	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
7. Забезпечення стосовно транспортних операцій (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7)			
7.1 Загальні умови зберігання (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.1) 7.a Забезпечення стосовно транспортних операцій 7.b Забезпечення складування			
Усього за темою	0,5	0,5	1,0
7.2 Загальне забезпечення сегрегації (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.2) 7.c Забезпечення сегрегації			
Усього за темою	0,5	1	1,5
7.3 Операції відправлення щодо контейнерів середньої вантажопідйомності (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.3) 7.d Операції відправлення			
Усього за темою	0,5		0,5
7.4 Складування та сегрегація на контейнерних суднах (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.4) 7.e Контейнерні судна			
Усього за темою	0,5	1,0	1,5
7.5 Складування та сегрегація на ро-ро суднах (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.5) 7.f Ро-ро судна			
Усього за темою	0,5	1,0	1,5
7.6 Складування та сегрегація на універсальних вантажних суднах (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.6) 7.g Універсальні вантажні судна			
Усього за темою	1,0	1,0	2,0
7.7. Суднові баржі (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.7) 7.h Суднові баржі на суднах для перевезення барж			
7.8. Особливі умови при пожежі (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.8) 7.i Особливі умови при пожежі	1.0		1.0
7.9. Винятки, дозволи та сертифікати (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.9)			

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.10	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
7.j Винятки, дозволи та сертифікати			
Усього за темою	1,0		1,0
8. Інше			
8.a Доповнення			
8.b Процедура аварійного реагування			
8.c Заходи з надання першої медичної допомоги			
8.d Керівні принципи для упаковки контейнерів середньої вантажопідйомності	2,0	1,0	3,0
8.e Процедура безпечних вантажних операцій			
8.f СОЛАС Глава II-2/19			
8.g Портові підзаконні правові акти			
8.h Національні правила транспортування			
8.i КБК (Міжнародна Конвенція про безпечні контейнери)			
Усього за темою	2,0	1,0	3,0
Огляд курсу	0,5		0,5
Екзаменування			2,5
Усього за напрямом підготовки	18,0	12,5	33,0
Усього		33,0	

4.2. РОБОЧА Програма повного курсу

Вступна частина

Ознайомлення та загальна інформація про курс підготовки.

Вступ до Міжнародної Морської Організації (ІМО) та Міжнародного Кодексу Морського Перевезення Небезпечних Вантажів (IMDG)

Мета курсу. Різні документи ІМО, що охоплюють: цистерни (Міжнародний кодекс конструкцій і обладнання для суден, що перевозять небезпечні хімічні вантажі навалом (IBC Code)) і Кодекс із конструкції та обладнання для суден, що перевозять зріджені гази навалом (BCH Code); газові балони (Міжнародний кодекс для конструкцій і обладнання суден, що перевозять зріджені гази навалом (IGC Code)). Різниця між термінами «Кодекс» і «Міжнародний кодекс».

ІМО і небезпечні вантажі. Експертний комітет ООН.

Розгляд ІМО проблеми небезпечних вантажів в упаковці через структуру комітетів. Причини створення ООН Комітету експертів із перевезення небезпечних вантажів.

Рекомендації ООН

Співвідношення рекомендацій ООН з різними видами транспорту, особливо з морським.

Кодекс IMDG. Формування відносин ІМО, пов'язаних з конвенціями СОЛАС та МАРПОЛ

Небезпечні вантажі (СОЛАС), що стосуються шкідливих речовин (МАРПОЛ). Співвідношення двох конвенцій з Міжнародним кодексом морського перевезення небезпечних вантажів (IMDG Code). Кодекс IMDG як основний юридичний документ, що регламентує перевезення небезпечних вантажів морем, забезпечує виконання обов'язкових положень конвенцій СОЛАС та МАРПОЛ.

Комітет ООН та рекомендації стосовно застосування, статусу та національних особливостей застосування Кодексу IMDG

Особливості застосування Кодексу IMDG у різних країнах (США, ЄС, Росія та ін.).

Структура кодексу: зміст, включаючи перелік небезпечних вантажів, їх взаємовідносин з іншими частинами Кодексу

Структура Кодексу IMDG. Огляд змісту Кодексу IMDG, пояснення плану і системи нумерації сторінок у Кодексі IMDG. Процес удосконалення Кодексу IMDG. Структура типової сторінки Кодексу IMDG у табличній формі.

1. Загальні положення, визначення та навчання

Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 1.

Загальні положення та визначення. Вимоги до навчання. Положення про безпеку.

2. Класифікація: фізичні та хімічні характеристики небезпечних вантажів

Основні фізичні та хімічні характеристики небезпечних вантажів

Хімічна основа елементів, розчинів, сумішей і т. д. Фізичні параметри (наприклад, випаровування, плавлення і т.д.), що використовуються у Кодексі для описання властивостей речовин. Фізичні, хімічні й біологічні критерії, використовувані для розділення речовин і предметів усередині класів. Вибухонебезпечність, пожежонебезпечність, токсичність, окислення, корозійність, радіоактивність, інфекція. Залежність безпеки від хімічного складу і стану речовини, від його фізико-хімічних і біологічних властивостей.

Фізичні якості безпеки

Основні безпеки, продиктовані фізичними властивостями речовин, пояснення термінології, що використовується в Кодексі для їх описання.

Хімічні властивості

Основні безпеки, продиктовані властивостями хімічних елементів, пояснення термінології, що використовується в Кодексі для їх описання.

Хімічні якості безпеки, включаючи хімічну стабільність та вимоги до контролю за температурою

Хімічні якості безпеки. Стабільність. Контроль за температурою.

Забруднювачі моря

Критерії для визначення морських забруднювачів оточуючого середовища (визначення, GESAMP).

Дев'ять класів небезпечних вантажів

Дев'ять класів, за якими Рекомендації ООН і Кодекс INDG класифікують небезпечні вантажі.

Класи 1 – 9. Критерії, наведені у частині 2 для небезпечних вантажів. Клас 1 – вибухові речовини та вироби; клас 2- гази; клас 3 – легкозаймисті рідини; клас 4 - легкозаймисті тверді речовини; речовини, здатні до самозаймання; речовини, що виділяють займисті гази при взаємодії з водою; клас 5 - окислюючі речовини та органічні пероксиди; клас 6 - токсичні та інфекційні речовини; клас 7 - радіоактивні матеріали; клас 8 - корозійні речовини; клас 9 - інші небезпечні речовини і вироби.

Особливо небезпечні вантажі (наприклад, забруднювачі моря, речовини із завищеною температурою)

Забруднювачі моря. Процедури класифікації незвичайних речовин, таких як небезпечних предметів, морських забруднювачів, речовин із завищеною температурою.

3. Список небезпечних вантажів – загальні відомості

Список небезпечних вантажів – DGL(Dangerous Goods List)

Особливі положення. Обмежена кількість. Допустима кількість.

Класифікація: система ООН, яка використовується IMO

Відповідні назви небезпечних вантажів відповідно до нумерації ООН, які використовуються в судноплавстві

Використання Транспортного найменування (PSN) і порядковий номер ООН для різних вантажів.

4. Пакування та оснащення танків.

(Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 4). Пакування та забезпечення танків - загальні відомості. Забезпечення пакування. Забезпечення танків.

Контейнери для навалочних вантажів.

Групи упаковок

Необхідність визначення, пакувальної групи (PG) для різних небезпечних вантажів.

Контейнери малої вантажопідйомності (IBC)

Контейнери Intermediate Bulk Containers (IBC). Дві IBC- таблиці та їх використання.

5. Процедури відправлення. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 5).

Загальне забезпечення. Маркування та наклейка ярликів упаковок вантажів.

Плакати та маркування транспортної одиниці. Документація. Спеціальне забезпечення.

Процедури відправлення вантажів. Загальна інформація. Важливість належного довгострокового маркірування, написів і плакатів до небезпечних вантажів, а також важливість правильного документального описання та сертифікації. Маркування та нанесення написів на упаковках

Визначення «cargo transport unit» (вантажна транспортна одиниця), виділити вимоги для маркірування та розвішування плакатів і знаків, надійності та відповідальності за застосування інформації. Вимоги до маркірування та вимоги до знаків для різних типів перевезених одиниць вантажу. Вимоги відносно плакатів для різних типів перевезених одиниць вантажу.

Знаки безпеки/маркування вантажних транспортних одиниць.

Різні вимоги до маркірування, застосовувані до небезпечних вантажів, упаковок для зберігання, морських забруднювачів, включаючи пусті неочищені упаковки; положення з вантажних одиниць і додаткової упаковки; навести специфікацію. Вимоги до написів на небезпечних вантажах, включаючи допоміжні ярлики з описанням ризику, змінами та вилученнями; вантажних одиниць і додаткової упаковки; і описати вимоги відносно специфікації і міцності.

Документація

Основна інформація, необхідна у документах із небезпечних вантажів.

Декларація про небезпечні вантажі (посвідчення). Сертифікат/Декларація про контейнерну/транспортну упаковку.

Спеціальні умови. Спеціальні сертифікати. Необхідна документація на борту судна.

6. Конструкція та тестування упаковки. (Міжнародний Кодекс МПНВ

Частина 6). Конструкція та забезпечення для тестування. Забезпечення для упаковок. Забезпечення для контейнерів середньої вантажопідйомності. Забезпечення для великих упаковок. Забезпечення для пересувних танків та багатоцільових газових контейнерів. Забезпечення для контейнерів для навалочних вантажів.

7. Забезпечення стосовно транспортних операцій. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7).

Транспортні операції. Укладка вантажу. Поняття про дві групи розміщення вантажу і п'ять категорій укладання. Різні вимоги із стандартного укладання вантажу. Вимоги до укладання вантажу. Спеціальні вимоги, застосовувані до укладання вантажу класу I вибухових речовин. Сепарація вантажу. Чотири умови сортування, необхідності сортування і загальних вимогах. Схема сортування і приклади її ефективного використання. Різні умови, включаючи використання відповідних таблиць для сортування: упаковок, особливо тих, які включають вантажні транспортні одиниці. Використання контейнерів. Застосовність, визначення і обмеження відносно вантажу перевезеного у контейнерах як в упакованій, так і в навалочній формі. Безпечне навантаження упаковок у контейнери. Зміст сертифікату контейнерної упаковки. Вимоги до маркірування, написів, етикеток для контейнерів, що містять небезпечні вантажі та упаковки. Вимоги зі зберігання та розподілу контейнерів на суднах. Вимоги Кодексу до контейнерів.

Забруднювачі моря.

Визначення, класифікація і документування морських забруднювачів.

Пакування, зберігання і маркірування морських забруднювачів. Доповіді про інцидент, пов'язаний із морськими забруднювачами. Вимоги відносно контролю температури певних речовин.

Схвалення уповноваженим органом влади. Поняття про схвалення компетентною владою і визначення, які країн делегували відповідні функції із схвалення (наприклад, перевірка упаковки й сертифікація) іншим країнам. Національна процедура відносно схвалення компетентної влади.

7.1 Загальні умови зберігання. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.1)

Забезпечення стосовно транспортних операцій. Забезпечення складування.

7.2 Загальне забезпечення сегрегації. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.2). Забезпечення сегрегації.

7.3 Операції відправлення щодо контейнерів середньої вантажопідйомності. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.3)

Операції відправлення.

7.4 Складування та сегрегація на контейнерних суднах. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.4). Контейнерні судна.

7.5 Складування та сегрегація на ро-ро суднах. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.5). Ро-ро судна. Обмеження відносно перевезення небезпечних вантажів на суднах Ро-Ро. Вимоги до звичайної обробки, зберігання, розподілу та схоронності предметів на суднах Ро-Ро. Вимоги SOLAS, правило 11-2/54 для суден, побудованих після 1 лютого 1992 року. Фактори, прийняті до уваги під час процедури «упакування/ навантаження» небезпечних вантажів у секцію. Зміст «декларації». Вимоги до маркірування та етикетки для перевезення на суднах Ро-Ро. Вимоги Кодексу відносно вентиляції і пустих відсіків на суднах Ро-Ро.

7.6 Складування та сегрегація на універсальних вантажних суднах.

(Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.6). Універсальні вантажні судна.

7.7. Суднові баржі. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.7). Суднові баржі на суднах для перевезення барж. Морські баржі.

Застосовність, визначення та перелік дозволених фрахтів, що мають відношення до перевезення небезпечних вантажів на судових баржах. Вимоги до баржевого навантаження, зберігання, сортування, вентиляції і конденсації, відвернення пожежі та забезпечення безпеки на баржі. Вимоги до маркірування та етикеток для упаковки, насипних упаковок і контейнерів на судових баржах.

7.8. Особливі умови при пожежі. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.8)

Особливі умови при пожежі. Протипожежні заходи

Запобіжні заходи, які повинні вживатись для відвернення пожежі при перевезенні небезпечних вантажів.

7.9. Винятки, дозволи та сертифікати. (Міжнародний Кодекс МПНВ Частина 7.9). Винятки, дозволи та сертифікати.

8. Інше. Доповнення. Процедура аварійного реагування. Заходи з надання першої медичної допомоги. Керівні принципи для упаковки контейнерів середньої вантажопідйомності. Процедура безпечних вантажних операцій СОЛАС Глава II-2/19. Портові підзаконні правові акти. Національні правила транспортування. КБК (Міжнародна Конвенція про безпечні контейнери). Керівництва з надання першої медичної допомоги. Перша допомога. Міжнародне/ національне законодавство. Кодекс торговельного мореплавства України. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів». Правила пожежної безпеки на морських суднах, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 24 лютого 2007 року № 159, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 12 липня 2007 року за № 806/14073.

4.3. Контроль знань та його характеристика

4.3.1. Види контролю

Здійснюється поточний контроль з дев'яти нижченаведених контрольних занять, а також підсумковий контроль наприкінці курсу підготовки.

4.3.2. Перелік основних питань підсумкового контролю.

Рекомендується оцінювати засвоєння матеріалів слухачами курсів під час виконання ними практичних занять і поточного контролю знань. В основному літературному джерелі (ОЛІ) наводиться 9 контрольних занять, які включають такі запитання.

1. Які морські законодавчі документи дають правовий статус Міжнародному кодексу морського перевезення небезпечних вантажів (IMDG Code)?

2. Що говорить MARPOL про перевезення небезпечних вантажів?

3. Яка структура IMDG кодексу та основний зміст його томів і додатків?

4. Які міжнародні та національні документи визначають необхідність спеціальної підготовки осіб, зайнятих обробкою і транспортуванням небезпечних вантажів?

5. Що показує таблиця переважних небезпек?

6. Що означає запис «Not otherwise specified» (N.O.S.) («Не зазначене конкретно» (Н.З.К.))?

7. Що визначає класифікацію розчину або суміші як забруднювача моря? Які міжнародні документи вимагають і визначають їх класифікацію?

8. Чи є всі пестициди забруднювачами моря?

9. До якого класу має бути віднесений пестицид, який не підпадає під клас 3 або клас 6.1, але є морським забруднювачем?

10. (1) Чому відповідна ідентифікація важлива для небезпечних вантажів?

(2) Яка її мета?

(3) Що сказано у цьому відношенні у Рекомендаціях ООН і SOLAS із процедур відправлення?

11. (1) Що таке належне транспортне найменування?

(2) Яка його мета?

12. Як зазначається належне транспортне найменування?

13. Як визначається належне транспортне найменування?

14. (1) Коли використовується певне технічне (хімічне) найменування речовини?

(2) Де зазначається технічне найменування?

(3) Наведіть приклад вибору належного транспортного найменування, занесеного технічним найменуванням для рубрик N.O.S. (Н.З.К.)?

15. (1) Що визначає знак небезпеки? Яка мета системи знаків небезпеки?

(2) Що розуміється під маркіруванням у рекомендаціях ООН, що воно повинно містити?

16. Як довго ярлики і маркірування повинні зберігатись (триматись)?
17. Які небезпечні вантажі можуть бути звільнені від наклеювання знаку безпеки (ярлика)?
18. Що таке плакат?
19. Де використовується плакат?
20. (1) Що таке вантажна транспортна одиниця (СТУ)?
(2) Як маркуються СТУ?
21. Що повинні містити транспортні документи СТУ? Що засвідчує пакувальний сертифікат контейнеру?
22. (1) Яку інформацію повинен містити Маніфест небезпечних вантажів?
(2) Який обов'язок вантажовідправника у відношенні Маніфесту?
23. Що може трапитися, якщо документація неповна, неправильна й це згодом виявлено Береговою охороною або Державним портовим контролем США?
24. Коли повинні бути у наявності Маніфест небезпечних вантажів та/або Вантажний план?
25. Де повинен зберігатись Маніфест небезпечних вантажів і каргоплан за правилами 49 CFR США?
26. (1) Коли Ви могли би не прийняти контейнер/або дорожній трейлер до перевезення?
(2) Які можуть бути наслідки при порушенні Правил 49 CFR США?
(3) Який період часу повинні зберігатись документи з небезпечних вантажів на борту судна згідно з Правилами США?
27. Які вимоги є пріоритетними щодо вантажних документів для небезпечних вантажів?
28. Щоб Ви віднесли до основної інформації з небезпечних вантажів, заявлених для відправлення?
29. (1) Для яких небезпечних вантажів потрібна спеціальна інформація?
(2) Для перевезення яких вантажів потрібні додаткові сертифікати?
30. Чому судновласник повинен суворо дотримуватися вимог, поставлених до упаковки?
31. (1) У якому документі записані основні вимоги з упаковки та її класифікації?
(2) Що таке вантажні місця (unit loads)?
(3) Які вимоги до міцності пакувальних матеріалів?
32. (1) Що таке контейнер?
(2) Які загальні Правила з транспортування твердих пакетованих небезпечних вантажів у контейнері?
33. (1) Який документ повинен бути виданий відправником для кожного контейнера?
(2) Що цей документ повинен засвідчувати?
(3) Які особливості навантаження контейнерів із небезпечними вантажами, схильних до виділення займистих газів і забруднювачів моря?
34. (1) Чи необхідний пакувальний сертифікат для цистерн?

(2) Для яких цілей використовується сухий лід і рідкий азот?

35. (1) У яких документах є спеціальні рекомендації та Правила з конструкцій, обслуговування та наповнення рухомих цистерн, автомобільних цистерн і контейнерів-цистерн, призначених для змішаних перевезень охолоджених зріджених газів?

(2) Які основні заходи з відвернення аварій при відкриванні закритого контейнера?

(3) Що передбачено Кодексом щодо викидання вантажу і захисту від нагрівання?

(4) Які заходи остороги повинні бути прийняті проти конденсації вантажів класу 4.3?

36. Чому перевезення деяких особливо небезпечних речовин не дозволено на «інших пасажирських суднах, що перевозять більше 25 пасажирів» і як це визначає Кодекс?

37. Де повинні бути укладені небезпечні вантажі?

38. Де повинні бути укладені небезпечні вантажі, які можуть виділяти токсичні пари?

39. Проти яких інших випадків Ви віддали би перевагу укладанню «на палубі»?

40. Як повинно забезпечуватись укладання небезпечних вантажів?

41. Де повинні бути укладені пусті незахищені контейнери, до яких застосовувалася вимога з укладання «на палубі»?

42. Яка рекомендована максимальна висота укладання небезпечних вантажів? Як укладаються небезпечні вантажі у зоні сонячного світла або теплового випромінювання?

43. Який критерій використовується, щоб визначити які речовини треба укладати «віддалік від житлових приміщень»? Як укладаються інфекційні речовини?

44. Коли дозволено укладання інфекційних речовин «на палубі» або «під палубою», що краще?

45. Якщо можливо, як ви укладете вантаж «тільки на палубі»?

46. Які дії повинні бути здійснені, якщо небезпечні вантажі (рідини) проліті у простір «під палубою»?

47. Які вантажі вважаються несумісними? Що розуміється під розподілом, коли це стосується укладання на борту судна?

48. Яке правило визначає розподіл небезпечних речовин? Назвіть основні рекомендації при укладанні й розподілі небезпечних речовин?

49. Які існують винятки з правила по розподілу небезпечних вантажів?

50. Чи можна укладати дві несумісні речовини до шельтердеку? Що означають терміни «приміщення» і «трюм» при розподілі вантажів?

51. Що розуміється під поняттям «віддалік від...»?

52. Чи повинні небезпечні речовини, які вимагають розділення одне від одного, перевозитись в одному STU?

53. Які вимоги повинні бути виконані, якщо небезпечні вантажі, які вимагають розділення одне від одного за принципом «віддалік від...» перевозитися в одному STU?

54. Чи необхідно розділяти небезпечні вантажі, складені звичайним способом, від відкритих вантажів у STU?

55. Коли немає необхідності у розділенні небезпечних вантажів, укладених звичайним способом, від вантажів у закритих STU? Що являють собою відкриті STU?

56. Що мається на увазі під контейнерним місцем, коли мова йде про розділення контейнерів на контейнеровозах?

57. Які вимоги до розділення повинні застосовуватись, якщо ліхтер завантажений двома або більше різними IMDG-вантажами з різними вимогами до розділення?

58. Чи поширюються вимоги «віддалік від...» або «окремо від...» для розділення між баржами? А як щодо вимоги «відокремлюється шляхом приміщення або трюму»?

59. Яка вимога для суден із горизонтальними способами навантаження барж?

60. Що значить «окремо у подовжньому напрямі проміжним трюмом або приміщенням від...» для суден із вертикальними трюмами і для суден із горизонтальними рівнями барж?

61. Що визначають аварійні інструкції, EmS?

62. Що необхідно виконувати як перші кроки у відверненні аварії?

63. Чого повинні дотримуватися судна при перевезенні вантажів?

64. Що визначає Маніфест небезпечних вантажів, вантажний план і аварійні плани?

65. Яка мета Конвенції MARPOL?

66. Якщо відбулася б аварія, то які повинні бути перші міркування щодо будь-яких дій або пропозицій?

67. Де повинні зберігатися маніфест і вантажний план?

68. Які елементи повинен містити аварійний план?

69. Які заходи повинні бути виконані після ліквідації аварії за аварійним планом?

70. Хто повинен бути сповіщений, якщо небезпечні вантажі впали за борт або викинуті за борт у цілях безпеки?

71. Які забруднювачі мають свої власні вимоги?

72. Як повинні бути заявлені речовини, які визначені як забруднювачі моря, але не включені до класів 1–8 або не мають властивостей речовин класу 1–8?

73. Як повинні бути записані забруднювачі моря, заявлені як N.O.S. або позначені як характерні для цього класу.

74. (1) Які дії, згідно Конвенції MARPOL, повинні бути здійснені капітаном у випадку втрати або витоку забруднювача за борт?

(2) Скільки часу повинні зберігатись документи, що відносяться до перевезення небезпечних вантажів?

75. Що таке I. B. C.?
76. (1) У чому специфіка Правил із вибухових речовин?
 (2) Які рекомендації ООН щодо вимог до контейнерів та інших СТУ?
77. Що рекомендує Кодекс відносно вантажів, які можуть бути причиною пожежі?
78. Де б ви склали вибухові речовини на борту судна?
79. У чому зберігаються високо небезпечні вибухові речовини?
80. Скільки типів укладки магазинів існує? Назвіть їх?
81. (1) Якому кодексу треба слідувати при перевантаженні й укладанні вантажів? Чому?
 (2) Які рекомендації ООН щодо розділення вантажів класу 1, що відносяться до різних груп сумісності?
82. Яка одна з основних небезпек виникає при витоку газів?
83. Знайшовши течу в газовому балоні/циліндрі, що в першу чергу Ви повинні зробити перед тим, як діяти?
84. До повинні укладатись місткості з газом на борту судна?
85. Які спеціальні заходи остороги повинні вживатись для легкозаймистих та отруйних речовин?
86. Де на борту судна Ви уклали би вантажі класу 3 – ЛЗР, які особливості перевезення легкозаймистих рідин класу 3.1,3.2?
87. Чи правильно те, що радіація від радіоактивних речовин, впливаючи на інші речовини, складені поряд, робить їх радіоактивними?
88. Для кого установлюють аварійні розклади?
89. Чому судові запобіжні аварійні плани повинні базуватись на EmS-розкладах?
90. Яка інформація міститься в EmS-розкладі?
91. Перед тим як детально аналізувати кожен розділ EmS-розкладу, установіть які три категорії небезпечних вантажів найбільш часто викликають аварійні ситуації?
92. До якої небезпеки може призвести використання великої кількості води в аварійній ситуації?
93. Чому в розкладі з тривоги повинно бути зазначено, що, якщо аварія відбулася з калієм або натрієм, не можна використовувати воду?
94. Що може трапитись, коли сильні струмені води використані в аварії з корозійними матеріалами?
95. Відбулася аварія з розливом сірчаної кислоти. Які заходи є першочерговими?
96. Що треба зробити при виявленні потерпілого?
97. Для чого існує MFAG?
98. Яке навчання повинні пройти офіцери і команда, що беруть участь у перевезенні небезпечних вантажів?
99. Якщо небезпечні вантажі вантажаться на судно, які дії, передусім, повинен почати відповідальний офіцер/офіцери?
100. Які заходи повинні вживатись, якщо член команди постраждав від впливу небезпечного вантажу, перевезеного на борту або якщо у члена

команди маються хворобливі симптоми, викликані впливом небезпечного вантажу на борту?

101. Де та який час повинен зберігатись згідно з вимогами 49 CFR 172704 Маніфест небезпечних вантажів/вантажний план?

102. Яку інформацію повинен містити Маніфест небезпечних вантажів?

103. Які санкції можуть бути накладені відповідними органами США при порушеннях правил перевезення небезпечних вантажів?

104. Які загальні приготування повинні бути зроблені перед прийманням будь-якого вантажу?

105. Які додаткові приготування необхідно зробити перед навантаженням небезпечних вантажів?

106. Де заборонено палити?

107. Коли упаковка може бути забракована при навантаженні?

108. Коли, як і чому повинні оглядати всі упаковки?

109. Якщо сталася аварія, який перший захід повинен виконати капітан?

110. Які дії повинні бути початі, якщо у результаті аварії пошкоджена упаковка?

111. Які дії повинні бути початі, якщо сталася аварія або вивільнення небезпечних матеріалів у водах США?

112. Про що може запросити капітана центр зв'язку?

113. Хто повинен бути сповіщений у цілях безпеки, якщо небезпечний вантаж загублено або викинуто за борт?

114. Які форми рапортів наведені у розділі заходів із повідомлень Додатку до IMDG Кодексу та який їх зміст.

4.3.3. Критерії оцінювання компетентності, знань і умінь

Вихідний контроль, практична демонстрація компетентності здійснюються за критеріями оцінювання та процедурами, що розробляються згідно з критеріями оцінювання та відповідними процедурами відповідно до Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)

Письмовий тест являє собою письмові відповіді на чотири питання. Критерій оцінки – правильна письмова відповідь як мінімум на 3 питання.

При усній співбесіді слухач повинен дати правильні відповіді не менше ніж на 80% запитань екзаменаційного білета. У випадку, коли слухач дає більш 20% неправильних відповідей, він не атестується.

Практичні навички перевіряються в усній формі та у вигляді демонстрації на різних видах захисного спорядження.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА ОБЛАДНАННЯ

Для проведення підготовки використовується матеріально-технічне забезпечення: плакати, постери, стенди, відеофільми, різні види захисного спорядження.

Для підготовки використовується окремий навчальний клас, в якому в наявності: одна дошка з письмовим приладдям; один демонстраційний стіл; столи та стільці, що забезпечують можливість для роботи з документами та конспектування усіх слухачів; необхідна для підготовки кількість навчально-методичних посібників; відповідні навчально-демонстраційні матеріали (стенди, плакати, слайди, фотографії); DVD апаратура, проекційна апаратура. Використання в навчальній підготовці проектора або будь-якого іншого засобу відображення інформації не виключає обов'язкову наявність у навчальному класі вищезазначеного навчально-демонстраційного матеріалу (плакатів, постерів, стендів); комп'ютерне обладнання.

У навчальному класі розміщений набір демонстраційних плакатів (стендів): система класифікації небезпечних вантажів ООН, що використовується ІМО; фізичні параметри (наприклад, boiling point, flash point, melting point, explosive limit тощо), що використовуються у Кодексі для опису властивостей речовин; позначення, маркування та символи на тарі, що використовується для перевезення небезпечних вантажів; типи упаковки небезпечних вантажів, зокрема звичайна та великотоннажна тара (packaging / large packaging), газові балони, стандартні контейнери та контейнери середньої вантажопідйомності, переносні цистерни; визначення пакувальних груп (PG) для різних небезпечних вантажів; категорії укладання (stowage) небезпечних вантажів; таблиця сегрегації (segregation) небезпечних вантажів, зміст термінів сегрегації; використання засобів індивідуального захисту; дії членів екіпажу в різних аварійних ситуаціях під час перевезення небезпечних вантажів або при стоянці судна в порту; основні принципи надання першої медичної допомоги на суднах під час нещасних випадків з небезпечними вантажами.

У класі в наявності набір відеофільмів, рекомендованих ІМО для спеціальної підготовки з перевезення небезпечних вантажів:

«Небезпечні вантажі у морі» (Dangerous Goods At Sea, part I “The IMDG Code”, code No 1139, and II “Expecting the Unexpected” code No 1140)

«Завантаження та зберігання небезпечних вантажів у районі портових вод» (Handling and Storage of Packaged Dangerous Goods in Port Areas, part I – “Preparation”, Code No 9933, and part II “Implementation”, Code No 9934);

«Переносні цистерни та цистерни в контейнерах» (Portable Tanks and Tank Containers, Code No 314);

«Безпечна укладка» (Safe Packing, Code No 315).

6. ПУБЛІКАЦІЇ

№ з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки)	2
2	Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками	2
3	Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973/1978 рр., з поправками	2
4	Міжнародна конвенція про безпечні контейнери 1972 року, з поправками	1
5	Базельська конвенція по контролю за трансграничними перевезеннями відходів та їх видаленням (UNEP Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal)	1
6	Міжнародний кодекс з управління безпекою (International Safety Management Code (ISM Code))	2
7	Міжнародний кодекс з перевезення небезпечних вантажів морем, видання 2012 року (International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code)	13
8	Міжнародний кодекс по перевезенню твердих навалювальних вантажів, видання 2011 року (Maritime Solid Bulk Cargoes Code (IMSBC))	2
9	Міжнародний кодекс по конструкції та обладнанню для суден, що перевозять небезпечні хімічні вантажі навалом (International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code))	2
10	Міжнародний кодекс по системах пожежної безпеки, видання 2007 року (International Code for Fire Safety Systems)	2
11	Модельний курс ІМО 1.10 «Небезпечні, шкідливі та потенційно небезпечні вантажі» (Dangerous, Hazardous and Harmful Cargoes)	2
12	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)	2
13	Керівництво ІМО з надання першої медичної допомоги на суднах під час нещасних випадків, пов'язаних з небезпечними вантажами, з поправками (Medical First Aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods (MFAG)), as amended)	13
14	Резолюція ІМО А.952 (23) від 05 грудня 2003 року «Графічні символи суднових схем протипожежного захисту» (Graphical Symbols for Shipboard Fire Control Plans)	2
15	Резолюція ІМО А.851(20) від 27 листопада 1997 року «Загальні	2

№ з/п	Найменування	Кількість
	принципи систем суднових сповіщень та вимог до передачі сповіщень, включаючи керівництво з передачі сповіщень про інциденти, пов'язані зі скиданням небезпечних вантажів, шкідливих вантажів та забруднювачів моря» (General principles for ship reporting systems and ship reporting requirements, including guidelines for reporting incidents involving dangerous goods, harmful substances and/or marine pollutants)	
16	Резолюція ІМО А.830(19) від 23 листопада 1995 року «Кодекс по аварійно-попереджувальній сигналізації та індикаторах» (Code on Alarms and Indicators)	2
17	Рекомендації з безпечного перевезення пестицидів на судах (Recommendations on the Safe Use of Pesticides in Ships)	2
18	Настінний плакат: позначення, маркування та символи для небезпечних вантажів, розроблений ІМО (Wall chart: IMO Dangerous Goods Labels, Marks and Signs)	1
19	Рекомендації ООН стосовно транспортування небезпечних вантажів (United Nations Recommendations of the Transport of Dangerous Goods («Orange Book»), 18th Revised Edition 2013 (ISBN 978-92-1-139146-6) - United Nations)	2
20	Керівництво ІМО/ МОП/ ООН стосовно упаковки вантажів у вантажних місцях (IMO/ILO/UN ECE Guidelines for Packing Cargo in Cargo Transport Units)	2
21	Керівництво ООН стосовно тестів та критеріїв (Manual of Tests and Criteria, 5th Revised Edition 2009 (ISBN 978-92-1-139135-0) - United Nations)	2
22	Кодекс торговельного мореплавства України	2
23	Кодекс цивільного захисту України	2
24	Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів»	2
25	Правила пожежної безпеки на морських судах, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 24 лютого 2007 року № 159, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 12 липня 2007 року за № 806/14073	2

7. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

7.1. Інструкторсько-викладацький склад складається як мінімум з одного інструктора-викладача на групу не більше 25 слухачів. Навчальна година становить 45 хвилин. Щоденне навантаження на слухача не перевищує 8 навчальних годин.

7.2. Інструктори, що здійснюють підготовку з перевезення небезпечних вантажів, повинні мати:

диплом про закінчення вищого морського навчального закладу або диплом вищого навчального закладу, що здійснює підготовку за відповідним напрямом;

документально підтверджений досвід роботи на суднах на посаді особи командного складу не менше п'яти років з досвідом у сфері організації перевезення небезпечних вантажів, чи досвід роботи у сфері організації перевезення небезпечних вантажів не менше п'яти років, чи досвід роботи викладача вищого навчального закладу за спеціальністю, пов'язаною з перевезенням небезпечних вантажів, не менше трьох років;

документ про проходження спеціальної підготовки за напрямом «Підготовка осіб командного складу та суднової команди, які відповідають за вантажні операції на суднах, що перевозять небезпечні речовини навалом та в упаковці» відповідно до вимог розділів B-V/b та B-V/c Кодексу ПДНВ та національних вимог;

документ, що підтверджує практичний досвід роботи в НТЗ з підготовки членів екіпажів з перевезення небезпечних вантажів не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки членів екіпажів з перевезення небезпечних вантажів), та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;

документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів A-I/6 та B-I/6 Кодексу ПДНВ.